

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Vaste Commissie voor OCW
Postbus 20018
2500 EA 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp: Rapport Marc Dullaert/ stand van zaken thuiszitters

Datum: 19-2-2019

Geachte leden van de commissie onderwijs,

Deze week namen we kennis van de brief van de drie ministeries over de stand van zaken thuiszitters, waarin duidelijk wordt dat de ambitie wederom niet gehaald wordt. We zijn dan ook verheugd om in het rapport van Marc Dullaert adviezen te zien die wél de potentie hebben om alle kinderen in Nederland hun recht op leren terug te geven. Vanwege de potentiële grote positieve impact van dit rapport voor kinderen en hun ouders, willen we daarom krachtig bepleiten dat alle adviezen van Dullaert integraal worden overgenomen.

In de onderstaande vier paragrafen werken we onze opmerkingen graag uit:

Integraal overnemen advies Dullaert inzake doorzettingsmacht

Het rapport van Dullaert geeft 10 samenhangende adviezen om tot een structurele oplossing te komen voor kinderen die in het huidige onderwijssysteem niet tot hun recht komen. De adviezen vormen nadrukkelijk een 'package deal' die gezamenlijk een aantal fundamentele vraagstukken aanpakken. Deze set aan adviezen hebben de potentie om kinderen die nu buiten de boot vallen het perspectief op leren en ontwikkelen weer terug te geven. We willen dan ook nadrukkelijk onze gezamenlijke steun voor deze adviezen uitspreken en de verantwoordelijke ministers, gemeenten, samenwerkingsverbanden en anderen oproepen al deze adviezen uit te voeren.

In de brief van de minister over de stand van zaken thuiszitters lijkt helaas toch een vorm van 'cherry picking' te ontstaan, waarbij de fundamentele adviezen terzijde worden geschoven en andere adviezen (deels) worden overgenomen. Dit vinden wij onwenselijk. Er is grote behoefte om de problemen met (een gebrek aan) passend onderwijs, het combineren van zorg en onderwijs en de groei van het aantal thuiszitters nu fundamenteel op te gaan lossen. Dat kan alleen integraal door alle adviezen samen over te nemen.

Specifieke aandacht voor de fundamentele preventieve adviezen:

We willen daarbij speciaal aandacht vragen voor een aantal onderdelen uit het rapport. Dullaert adviseert verzuim voortaan in zijn geheel te registreren en hierover transparant te rapporteren. Alle verzuim moet in kaart worden gebracht en op alle verzuim is actie nodig om te zorgen dat kinderen in staat worden gesteld te leren, hoe of waar dan ook. Verzuimregistraties moeten per direct op orde worden gebracht.

Verder adviseert Dullaert wijzigingen in de leerplichtwet. Ouders vragen al heel lang om het aanpassen van de leerplicht (in de praktijk schoolplicht), in leerrecht, hoe of waar dan ook.

Kinderen hebben leerrecht. Het recht om zich te ontwikkelen en te leren. Zoals Dullaert adviseert in zijn rapport, moeten we dit recht verankeren. Hiervoor moeten we de leerplichtwetten hervormen, afstappen van de 'schoolplicht' en ons richten op het recht op inclusief onderwijs voor alle kinderen. Juist dit fundamentele advies wordt door de minister in zijn brief over het thuiszitterspact niet overgenomen.

Dullaert spreekt in zijn advies ook diverse malen over vroegsignalering. Wij onderschrijven dit volledig. Door tijdig het leerrecht toe te passen wordt veel onnodige beschadiging en leed bij kinderen voorkomen. Bovendien, het fundament voor duurzame relaties wordt gelegd in vreedstijd.

Bij het informatiepunt van Ouders & Onderwijs komen maandelijks 500 signalen binnen van ouders die zich op een van de tredes van de 'escalatieladder' bevinden. Vaak spreken wij ze op het moment dat er net een probleem ontstaat en het dus cruciaal is dat er op dat moment daadkrachtig wordt gehandeld. Het tegendeel is echter vaak waar, waardoor escalatie plaatsvindt waar we letterlijk bij staan. We maakten een overzicht van de meest voorkomende situaties, die u hier kunt nalezen:

<https://www.oudersonderwijs.nl/nieuws/maandelijks-500-vragen-van-ouders-over-passend-onderwijs/>.

Ook Ouderverenging Balans krijgt wekelijks vele vragen binnen via de advieslijn en mailservice. Het gaat dan meestal om ouders van zorgleerlingen die geen uitweg meer zien en op zoek zijn naar steun, informatie en hulp.

We willen dat in het kader van vroegsignalering op landelijk niveau een loket komt waar ouders laagdrempelig meldingen kunnen doen, waarna snelle actie kan volgen. Dit gaat verder dan alleen informeren over welke formele processtappen ouders kunnen nemen. De verwijzing naar klachtenregelingen en geschillencommissies past namelijk niet bij de door ouders gevoelde urgentie om tot oplossingen te komen.

Onafhankelijke ondersteuning en vertegenwoordiging van ouders in elke regio

Voor het uitvoeren van de adviezen van Dullaert is het tenslotte noodzakelijk om professionele onafhankelijke ondersteuning en vertegenwoordiging van ouders op regionaal niveau te organiseren. Deze rol is belangrijk, omdat het ouderperspectief een plek moet krijgen in het OOGO en in de doorbraakteams. Ook moet deze oudervertegenwoordiger aanspreekpunt zijn voor ouders die vastlopen in de systemen van onderwijs en zorg. Het is cruciaal dat deze regionale oudervertegenwoordiging onafhankelijk opereert namens ouders en in het belang van ouders. Voor een echte regionale oudervertegenwoordiging zijn middelen nodig en een open gesprek over welke gezamenlijke partijen het beste geëquipeerd zijn om hieraan invulling te geven.

Kinderrechten centraal in beleid en uitvoering

Het centraal stellen van kinderrechten in de wereld van onderwijs en zorg gebeurt wat ons betreft nog te weinig. Beleid dat gemaakt wordt moet in het belang van kinderen zijn.

Als partijen de adviezen van Dullaert volledig implementeren, dan leidt dat er volgens ons toe dat de hoogste trede van de ladder alleen nog maar in grote uitzonderingsgevallen wordt bereikt. In die gevallen zijn er momenteel ook al voldoende mogelijkheden om stappen te nemen in het belang van kinderen. Een extra doorzettingsmacht richting ouders is dan ook in die gevallen niet nodig. Daar waar ouders zich schuldig maken aan strafbare feiten zijn er al voldoende formele routes beschikbaar. We willen er dan ook voor pleiten dat de focus zich richt op de-escalatie, informed consent en in gewone taal: ouders zien als gelijkwaardige gesprekspartner, hen serieus nemen in hun rol als opvoeder en als verantwoordelijke voor het welzijn van hun kind. In het grootste deel van de gevallen is dwang dan niet meer nodig.

Slot

Hoewel de situatie rond de voortgang van het aantal thuiszitters zorgelijk is, bieden de adviezen van Dullaert de drie ministeries de kans om het tij alsnog te keren. In de afgelopen jaren zijn er veel dingen niet gebeurd, is er nog veel blijven liggen, maar zijn er ook goede samenwerkingen tot stand gekomen die meer navolging verdienen. Er zijn samenwerkingsverbanden die het echt lukt om zaken ten goede te veranderen. Vaak is dit echter ondanks het systeem in plaats van dankzij het systeem. De voorstellen van Dullaert bieden een échte kans voor kinderen die extra zorg nodig hebben op het recht zich te ontwikkelen. De Ministers en Tweede Kamer zijn nu aan zet. Elk kind verdient de kans om tot ontwikkeling te komen en moet erop kunnen vertrouwen dat iedereen daarvoor zijn uiterste best doet.

Met vriendelijke groet,

Lobke Vlaming
Directeur Ouders & Onderwijs

Joli Luicksx
Woordvoerder Balans

Patiëntenorganisatie Iederin kent de inhoud van deze brief en heeft haar steun daarvoor uitgesproken.

Voor informatie of vragen over de inhoud van deze brief kunt u contact opnemen met Lobke Vlaming, Ouders & Onderwijs, 06-12470177 of lobke.vlaming@oudersonderwijs.nl of Joli Luijckx, Oudervereniging Balans 06-36108615 of joli@balansdigitaal.nl.